

Stichting Historisch Museum Ede

Jaarverslag 2012

De Stichting

De stichting heeft in zijn doelstellingen als voornaamste punten genoemd het exploiteren en beheren van het Historisch Museum Ede en het verrichten van al wat met het vorenstaande verband houdt of daar toe bevorderlijk kan zijn.

De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- a. Het uitvoeren van een collectietaak zoals:
 - o het beheren en tentoonstellen van de bij de stichting in eigendom of in beheer zijnde collecties en voorwerpen waaronder die van de te Ede gevestigde Vereniging Oud Ede;
 - o het catalogiseren en rubriceren van de bij de stichting in eigendom of beheer zijnde voorwerpen;
- b. Het uitvoeren van een publiekstaak die bestaat uit:
 - o het organiseren van (wissel)tentoonstellingen en exposities;
 - o het verzorgen van voorlichting en educatie;
 - o het digitaal beschikbaar stellen van informatie;
- c. Een bedrijfsvoering die gericht is op het realiseren van de taken genoemd onder a en b zoals: huisvesting, beveiliging, deskundig personeel en financiële middelen;
- d. Bij de uitvoering van haar taken de landelijke gedragslijn voor museale beroeps-ethiek te volgen en zich te richten naar het reglement Museumregistratie;
- e. Het samenwerken met organisaties, personen en overheden die aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de stichting willen meewerken of bevorderen en in het bijzonder met de te Ede gevestigde Vereniging Oud Ede.

Inleiding

Dit jaar speelt het komen tot een vernieuwde visie en vernieuwd beleid voor het Historisch Museum Ede een belangrijke rol. Het museum wil een meer aantrekkelijk museum zijn waar de inwoners van Ede en anderen de historie en het erfgoed van Ede kunnen beleven. Het zoeken naar samenwerkingsvormen met andere organisaties die in brede zin betrokken zijn bij "Het verhaal van Ede" heeft daarbij duidelijk aandacht. Het noodzakelijke vertrek uit de huidige locatie gezien de forse verhoging van de huurlasten per 2015 door de Nederlandse Spoorwegen geeft een extra dimensie en hopelijk ook extra mogelijkheden om de ambities in de komende jaren te kunnen realiseren.

Om intussen het museum niet een stilstaand geheel te laten worden, hebben we de expositieruimten een meer eigentijdse uitstraling gegeven. Dit is met zeer beperkte middelen gebeurd gezien de genoemde verhuizing. Verder is er geïnvesteerd in de aanschaf van een audiotour voor jongeren en de ontwikkeling van drie kinderdoe-activiteiten, waar onder "de kleine archeoloog".

Belangrijke issues in 2012:

- ❖ de start van het ontwikkelen van een visie en beleid voor het Historisch Museum Ede waarbij het museum door het maken van goede keuzes en het hanteren van eigentijdse middelen een nieuw imago krijgt;
- ❖ onderzoek naar de mogelijkheden voor een andere huisvesting, bij voorkeur in samenwerking met andere instellingen.

Bestuur

Per 1 januari 2012 bestaat het bestuur uit:

Voorzitter	dhr. J. B. Bos
Secretaris	mevr. G. den Boggende-Dorresteyn
Penningmeester	dhr. J. Hiddink
Lid	dhr. P.B.M. Bolwerk

Het bestuur is verheugd dat mevr. M. Leidelmeijer in de nog openstaande vacature vanuit 2011 per 1 augustus 2012 bereid is zitting te nemen in het bestuur. Zij heeft kennis van sociologisch en historisch onderzoek.

Het bestuur vergaderde 12 maal.

Personele bezetting:

Directeur	dhr. B. Hilgers
Beheerder	mevr. H. van Omme

Gemeente Ede

In het begin van het jaar verneemt het Historisch Museum Ede van de gemeente Ede dat deze geen plaats ziet voor het museum in het Exposeum op het terrein van de Johan Frisokazerne. De vraag welke mogelijkheden er wel zijn kan door de gemeente nog niet worden beantwoord, omdat de kaders voor de museumvisie nog niet gereed zijn.

Bij de opstelling van de begroting 2012 is gestreefd naar een positief saldo. De overgang van een negatief saldo op de begroting 2011 naar dit positieve saldo zal vooral worden gerealiseerd door lagere personeelskosten als gevolg van de concrete vermindering van de contractomvang van zowel de directeur als de beheerder. Dit betekent dat gezien de beschikbare tijd waar nodig prioriteit zal worden gegeven aan de ontwikkeling van nieuw beleid en een fris imago van het museum. Dit te samen met de herhuisvesting.

De jaarrekening 2012 is separaat beschikbaar.

Het bestuur van het Historisch Museum heeft initiatieven ondernomen voor overleg met de andere musea in de gemeente Ede over samenwerking. Hiervoor zijn vanaf 2013 stimuleringsgelden beschikbaar. In het overleg in het voorjaar 2012 is nagegaan welke

onderwerpen de musea geschikt achten voor samenwerking. In het overleg in het najaar komen we meer richting concrete plannen zoals bijv. een lintexpositie.

Visie en herhuisvesting

Het bestuur en de directeur hebben, ondanks dat er vanuit de Gemeente nog geen duidelijkheid is over het toekomstige beleid m.b.t. de musea in de gemeente Ede, pro actief gewerkt aan de ontwikkeling van nieuw beleid en gezocht naar mogelijkheden voor (tijdelijke) toekomstige huisvesting.

Het Historisch Museum Ede wil professioneel en breed doelgroepgericht gaan werken. Het aanbod zal meer moeten worden afgestemd op de vraag en er zal m.b.t. het educatieve element extra aandacht zijn voor kinderen.

Belangrijke onderdelen van de gewenste nieuwe visie zijn:

- a. Het tentoonstellen van “Het cultureel erfgoed van Ede” op een eigentijdse wijze, waarbij de verbeeldingskracht wordt geprikkeld en het museumbezoek meer een beleving wordt;
- b. Het heden en verleden verbinden;
- c. Meer body en aantrekkelijkheid geven aan het educatieve aspect en de educatieve taak;
- d. Satellietpresentaties;
- e. Een duidelijke rol voor digitale presentaties die zijn verbonden met de tentoonstelling van objecten.

Het onderzoeken van de mogelijkheden voor samenwerking met andere organisaties om tot een win – win situatie voor de betrokkenen organisaties te komen is daarbij een essentieel punt.

Het bestuur had behoefte aan een advies en frisse professionele kijk op de situatie en heeft bureau “Power of Culture” gevraagd onderzoek te doen en advies te geven over mogelijke locaties waar met name:

- de veranderende uitstraling van het museum
- de vernieuwde inrichting van de opstelling
- de samenwerking met andere partners

gestalte kunnen krijgen.

De resultaten van het onderzoek en het advies van bureau “Power of Culture” vormen een basis voor de ontwikkeling van het gewenste beleid. Daaraan zijn eigen inzichten en overwegingen van het bestuur en de directeur toegevoegd. Het rapport van het bureau “Power of Culture” is op verzoek aan de gemeente Ede toegezonden.

De samenwerking met en herlocatie bij Cultura lijken een goede mogelijkheid te bieden om te komen tot een eigentijdse vaste expositie met satellietpresentaties.

Samenwerking met bijv. het Gemeentearchief, ieder vanuit de eigen invalshoek, wordt heel goed mogelijk geacht.

Aan het einde van het verslagjaar is er een gesprek met wethouder Van Millingen waaruit blijkt dat de gemeente niet positief is over herhuisvesting van het museum in het gebouw van Cultura als het gaat om ruimten voor een vaste presentatie. Bestuur en

directeur blijven echter van mening dat het Historisch Museum Ede een duidelijke rol kan hebben bij het beleven en tonen van het Ede's Erfgoed. In 2013 zal het overleg met de gemeente worden voortgezet. Dan zullen naar verwachting ook de kaders met betrekking tot het museumbeleid van de gemeente bekend zijn.

Vrijwilligers

In 2012 is er een toename van het aantal vrijwilligers geweest. Het aantal is nu 56. De vrijwilligers hebben, al dan niet in werkgroepverband, op verschillende wijze een bijdrage geleverd aan onder andere:

- diverse werkzaamheden voor de receptie;
- het meedenken over mogelijkheden voor tentoonstellingen;
- het opbouwen / inrichten en de afbouw van tentoonstellingen;
- het beheer en onderhoud in het depot;
- het verrichten van administratieve taken voor de collectie e.d.

Alle vrijwilligers, al dan niet zichtbaar voor de buitenwereld, zijn van groot belang voor het museum. Wij zijn blij met hun inzet, want zonder hun steun zou het museum niet aan zijn doel kunnen beantwoorden. Door met elkaar het landgoed Kernhem te bezoeken inclusief een lunch en het aanbieden van een kerst attentie hebben we aan onze dank voor hun betrokkenheid uitdrukking gegeven.

Werkzaamheden van de werkgroepen

Werkgroep Receptie

Een belangrijke groep vrijwilligers bezet de receptie in het museum. Zij zijn voor de "bezoeker" het eerste contact met het museum. Zij ontvangen de gasten, geven inlichtingen, verkopen toegangsbewijzen, verkopen boeken, noteren nieuwe leden, nemen de telefoon aan, zorgen vaak voor het verzenden gereedmaken van stukken etc. Zij zijn er tijdens de openingstijden zowel door de week als in het weekend.

Onderzoekswerkgroep

Deze werkgroep denkt mee over en doet voorstellen voor mogelijke tentoonstellingen en houdt zich bezig met de voorbereiding daarvan. Afhankelijk van de soort tentoonstelling verzorgen ze het benodigde vooronderzoek en verzamelen de stukken. Juist bij de meer inhoudelijke tentoonstellingen is dat altijd een flinke klus.

Tentoonstellingsopbouw

Bij het maken van de tentoonstelling zijn twee groepen vrijwilligers actief naast de vrijwilligers die al vanuit ander opzicht bij de tentoonstellingen betrokken zijn. Als eerste de vrijwilligers van de Technische Dienst; zij nemen vooral de grove opbouw voor hun rekening zoals het timmer- en schilderwerk, maar helpen ook op andere fronten mee. De tweede groep is het inrichtingsteam dat helpt bij de inrichting van vitrines, het ophangen van objecten en het plaatsen van teksten. Tijdens de op- en afbouw van de tentoonstellingen zijn ook veel andere vrijwilligers actief.

Technische Dienst

Een groep van 10 vrijwilligers, waarvan een deel op afroep beschikbaar, heeft zich in 2012 bezig gehouden met technische zaken, zoals elektriciteit, constructiezaken en de hierboven vermelde tentoonstellingsopbouw. Een belangrijk project in 2012 was de herinrichting van de expositieruimten in het museum. Daarnaast zijn in het gebouw aanpassingen gedaan door de technische dienst die de museale functie van het gebouw verbeteren.

Werkgroep PR

Deze groep geeft door middel van flyers, posters, persberichten e.d. aandacht aan de activiteiten van het museum. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de professionalisering van de aankondigingen van de tentoonstellingen en het verspreiden van de Nieuwsbrief.

Tentoonstellingen

De postbode vertelt door

Wegens succes in 2011 van de tentoonstelling "De postbode vertelt" wordt een vervolgtentoonstelling gehouden. Deze krijgt de toepasselijke titel "De postbode vertelt door". Een nieuw onderdeel van de tentoonstelling is een film over het postverkeer in 1950.

Van 5 november 2011 t/m 12 februari 2012.

Aantal bezoekers in het gedeelte van 2012: 322

Stukje voor Stukje

Deze tentoonstelling kenschetst de geschiedenis van de legpuzzel. Uiteenlopende soorten puzzels worden getoond, de oudste is uit de 19^e eeuw. Ook is werelds grootste puzzel van Ravensburger te bezichtigen. De kunstenaar van deze puzzel is Keith Haring. Tijdens de tentoonstelling is er een demonstratie over jigsaw zagen.

Van 24 februari t/m 6 mei 2012.

Aantal bezoekers: 1304

Gouden Olympische Momenten

De aandacht gaat hierbij aan de ene kant uit naar de geschiedenis die tijdens de Olympische Spelen en de Paralympische Spelen door Nederlandse deelnemers is geschreven over het tijdperk Parijs 1926 tot Beijing 2008. Aan de andere kant worden er unieke voorwerpen zoals kleding, fakkels en medailles van deelnemers getoond. De focus ligt op de onderdelen zwemmen, judo, atletiek, wielrennen en paardensport. Steeds zijn recente en historische Olympische jaren van deze onderdelen naast elkaar gezet.

Van 16 mei t/m 26 augustus 2012.

Aantal bezoekers: 897

600 jaar Kernhem

Een speciale tentoonstelling over de geschiedenis van Kernhem. Centraal staan de bewoners, de eigenaren en de sagen rond Kernhem waaronder die van de "Witte Juffer". Verder is er aandacht voor de groei en bloei van het landgoed en landhuis. Voor het eerst zijn veel unieke historische voorwerpen bij elkaar gebracht, waaronder documenten zoals de stichtingsakte waarin staat wanneer Kernhem officieel is gesticht. Er zijn ook schilderijen en maquettes tentoongesteld.

Van 7 september t/m 31 december 2012.

Aantal bezoekers: 833 (het bezoekersaantal over november en december voor deze tentoonstelling is minder dan was verwacht)

Mini exposities

Fototentoonstelling Kippenlijn

Een kleine fototentoonstelling over de Kippenlijn. Dit in verband met de aandacht die Connexion op 10 december 2011 geeft aan het feit dat deze vervoerder de lijn 5 jaar exploiteert.

Van december 2011 doorlopend naar april 2012.

Juweeltjes

Een expositie van schilderijen uit de eigen collectie van het museum.

Van april tot 22 juli 2012.

Tinnen figuren vallen aan

Deze expositie van tinnen figuren is onderdeel van het drie maanden durende erfgoedfestival "Gelegerd in Gelderland", dat aandacht besteedt aan het militaire verleden van de provincie.

Van 28 juli tot 7 november 2012.

Feesten in Ede

De tentoonstelling laat foto's zien van feesten die in Ede in het verleden zijn gevierd. Uiteraard ook aandacht voor de Heideweek; het meest typische Edese feest. Naast de foto's zijn er ook drie films rond het thema te zien. Rond de jaarwisseling is de tentoonstelling tijdelijk uitgebreid met de minitentoonstelling 'De oliebol'.

Van 19 november 2012 tot april 8 april 2013

Micro exposities

Het Historisch Museum Ede is dit jaar begonnen met micro exposities; dat zijn heel kleine tentoonstellingen van privé verzamelingen van inwoners van de gemeente Ede. Het museum heeft veel bijzondere voorwerpen verzameld, maar veel Edenaren blijken ook bijzondere verzamelingen te hebben die het bekijken waard zijn. Het gaat hierbij om kleine voorwerpen.

De volgende micro exposities zijn gehouden:

Pomanders en naaigerei

januari tot 6 maart 2012

Siersalamanders

10 maart tot 3 juni 2012

Viewmasters

9 juni tot 26 augustus 2012

Schaakstukken

1 september tot 25 november

Papierarchitectuur

13 december 2012 tot 13 maart 2013

Bezoekersaantallen

Jaar	Totaal aantal bezoekers Historisch Museum Ede	Aantal scholieren	Aantal bezoekers website Historisch Museum Ede
2007	4752		
2008	5432		
2009	5209		
2010	3477		
2011	4123		
2012	3511	370	11217

In 2012 is de nieuwe website van het Historisch Museum Ede gelanceerd:

www.historischmuseumede.nl. Hierop wordt het museum op een eigentijdse en professionele wijze gepresenteerd. Op de website krijgt de bezoeker niet alleen de noodzakelijke bezoekersinformatie en informatie over de producten voor educatie, maar ook de mogelijkheid om direct te zoeken in de collectie van het museum. Via tweets wordt de bezoeker op de hoogte gehouden van het laatste nieuws en tevens kan hij via de site doorklikken naar de Facebookpagina van het museum (www.facebook.com/pages/Historisch-Museum-Ede).

Op de website van de Collectie Gelderland tonen 29 Gelderse musea hun collecties en vertellen hun verhalen over museale collecties en bijzondere voorwerpen. Het Historisch Museum Ede is het meest bezochte museum via deze website. Sinds enkele jaren werkt het museum er hard aan om zoveel mogelijk van de collectie online te zetten. Het doel is, om van ieder object een duidelijke foto en een gedetailleerde omschrijving op de site te plaatsen. Bezoekers kunnen daardoor van tevoren online bekijken wat het museum voor interessants te bieden heeft.

Educatieve activiteiten

Ook in 2012 is er aandacht geweest voor educatieve activiteiten. Voor de tentoonstellingen de Postbode vertelt door, Gouden Olympische Momenten en 600 jaar Kernhem zijn speciale educatieve programma's opgezet. De basisscholen zijn van deze mogelijkheden op de hoogte gesteld. Acht basisscholen hebben contact opgenomen voor een bezoek. 13 groepen met in het totaal 331 basisschoolleerlingen zijn naar het museum gekomen. De meeste aandacht was er voor de tentoonstelling over de Olympische Spelen. Ook een brugklas van een scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs heeft het museum bezocht. Dit jaar is er contact geweest met een organisatie voor kinderopvang. Kinderen van de buitenschoolse opvang van deze organisatie zijn naar het museum gekomen voor de tentoonstelling over de Olympische Spelen.

Activiteiten en PR

Het zijn de activiteiten die het museum het gezicht naar buiten geven en die moeten zorgen voor de noodzakelijke naamsbekendheid. Persberichten en interviews over tentoonstellingen, lezingen, publicaties en andere activiteiten verschijnen met grote regelmaat in de plaatselijke bladen en De Gelderlander. Ook via de Lokale Omroep Ede krijgen de activiteiten van de stichting en het museum aandacht.

Daarnaast is via posters, flyers en de verzorging van direct-mailing aan verenigingen en andere instellingen aandacht gevraagd voor de activiteiten. Tevens wordt er een digitale nieuwsbrief uitgebracht. Zoals op pagina 8 aangegeven speelt ook de website van het museum een duidelijke rol bij de informatie over tentoonstellingen en andere activiteiten.

Opleidingen

De directeur nam deel aan:

- 14 februari Workshop "Fondsenwerving voor kunst en cultuur"
- 5 juni Seminar "Haal het beste uit uzelf"
- 29 november Lobby training voor en door museumdirecteuren van de Nederlandse Museumvereniging
- 17 december Seminar "New Heroes" - De Baak

Verder heeft hij op 4 en 5 oktober het museumcongres van de Nederlandse Museumvereniging bijgewoond.

Schenkeningen

Zie bijlage 1

Contacten

De stichting Historisch Museum Ede is lid van diverse instellingen zoals het Gelders Erfgoed, de Nederlandse Museumvereniging, het Nederlands Museumregister. Aan het einde van het verslagjaar is het museum ook lid geworden van de Coöperatie Erfgoed Gelderland.

Namens het bestuur van de Stichting Historisch Museum Ede,

Ede, 21 mei 2013

J.B. Bos, voorzitter

G. den Boggende-Dorresteyn, secretaris

Bijlage 1

Schenkeningen 2012

Trouwjapon met onderrok, jak en ceintuur. Ca. 1910 blauw/zwart
Doopjurk met must en ondermouwen.

2 kinderschorten

2 kinderjurkjes

2 naaivoorbeelden

Schenker: mevrouw E.G. van de Zandschulp, Ede

Model postkoets.

Schenker: Het Streek, de heer D. Ansink, Ede

Clip 'mobilisatie september 1931'

Schenker: Vereniging Oud Ede - mevrouw H. Blaauw, Ede

CD over de opheffing tram Ede-Wageningen

Schenker: de heer Van Langeraad, Ede

2 ansichtkaarten

Schenker: de heer G. Hendriks, Ede

Portret (silhouet en profil) van de heer G.J. Schothorst.

Schenker: mevrouw H.Hagens, Almelo

2 foto's achter glas

Schenker: mevrouw A. v.d. Meijden, Hoorn

4 foto's zwart/wit

Schenker: mevrouw Stroband, Arnhem

1 Aquarel

Schenker: mevrouw H. Hondius, Oost Souburg

Klok die destijds behoorde aan huis Kernhem. Deze is geschonken door de Vereniging Oud Ede.